

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ ПІДРОЗДІЛ «МИКОЛАЇВСЬКА ФІЛІЯ
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ»

ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ІСПИТУ

Для вступників на 2 курс галузі знань
02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність 022 «Дизайн»

Обговорено і схвалено на
засіданні кафедри дизайну
Протокол № 14
від 12.02.2021 р.

Пояснювальна записка

До вищого навчального закладу на 2 курс спеціальності 022 «Дизайн» приймаються особи, які мають повну загальну середню освіту, отримали диплом молодшого спеціаліста, фахового молодшого бакалавра, молодшого бакалавра спорідненого напрямку відповідного фаху.

Метою вступного фахового іспиту є виявлення рівня теоретичних знань та індивідуальних особливостей абітурієнта до обраної спеціальності, освітньої програми.

Згідно вимог до рівня освіти «Молодший спеціаліст» спеціальності «Дизайн», формою контролю та виміру знань для отримання ОР «Бакалавр» є проведення вступного фахового випробування, що проводиться в усній формі з метою виявлення рівня знань з фундаментальної та загально-професійної підготовки, а також рівня світоглядної спрямованості та бачення науково-практичних проблем професійної діяльності дизайнера.

Програма вступного екзамену складається з наступних дисциплін: «**Історія мистецтв**», «**Рисунок**» та «**Живопис**», «**Історія дизайну**», «**Композиція**», «**Проектна графіка**».

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

«Історія мистецтв»

Курс «Історія мистецтв» належить до дисциплін фундаментальної підготовки, включених у навчальні плани підготовки фахівців дизайнерських спеціалізацій.

Метою курсу є засвоєння студентами необхідного обсягу знань, пов'язаних з історичним розвитком мистецтва в руслі різних культурних традицій у контексті найбільш значних в історії людства цивілізацій, що супроводжується розглядом особливостей історичних стилів образотворчих видів мистецтва і архітектури та аналізом світоглядних і філософських основ художньої творчості:

– Мистецтво. Поняття стилю в мистецтві. Стиль епохи, художнього напрямку, окремого твору. Індивідуальний авторський стиль. Історичні стилі в архітектурі. Жанр в образотворчому мистецтві. Виразальні засоби;

- мистецтво Давнього Єгипту;
- елліністичний період у єгипетському мистецтві;
- мистецтво Месопотамії;
- мистецтво Давньої Індії, Китаю і Японії;
- крито-мікенське (Егейське) мистецтво;
- мистецтво Давньої Греції і Давнього Риму;
- формування художніх стилів у мистецтві середньовічної Європи;
- мистецтво Візантії;
- формування художніх стилів у мистецтві середньовічної Європи;
- північне Відродження;
- Італійський Ренесанс;
- мистецтво бароко і класицизму;
- розвиток українського мистецтва XVII – XVIII ст.;
- європейське мистецтво XIX століття;
- стильові особливості модерну;
- основні художні течії I пол. XX ст.;
- мистецькі напрями II пол. XX ст. і сучасне мистецтво.

Завдання курсу полягає в тому, щоб навчити студентів:

- пов'язувати розвиток світового мистецтва з визначальними подіями в історії тієї чи іншої країни;
- аналізувати стильові ознаки творів мистецтва і архітектури;
- визначати жанрову належність творів мистецтва, розпізнавати художні техніки;
- володіти мистецтвознавчою термінологією.

Програмою курсу передбачено самостійне опрацювання літератури, відвідування музеїв і виставок, тимчасових художніх експозицій.

«Рисунок»

Дисципліна «Рисунок» передбачає підготовку фахівців дизайнерських спеціальностей, адже володіння художніми засобами у відтворенні будь-яких об'єктів в просторовому середовищі є важливою складовою професійної підготовки дизайнерів.

Метою курсу є вивчення способів відтворення форми, її площинно-конструктивних закономірностей, практичне освоєння різних графічних технік.

Головне завдання курсу полягає в розвитку творчого підходу до створення художнього образу засобами академічного рисунка, набутті необхідних практичних навичок для вирішення композиційної цілісності зображення, статичного і динамічного стану об'єкта, вивченні способів побудови зображуваного об'єкта за допомогою просторової та лінійної перспективи, у визначенні пропорційних співвідношень між об'єктами та їх частинами, відтворенні форми предметів та їх фактури, підпорядкуванні другорядного головному.

«Живопис»

Дисципліна «Живопис» є складовою процесу підготовки фахівців дизайну і передбачає вивчення теорії та історії образотворчого мистецтва, основ пластичної анатомії, академічного рисунка, а також практичного їх застосування.

Метою курсу: робота з основними живописними техніками, практичне засвоєння прийомів формотворення за допомогою кольору і тонових контрастів і нюансів, вирішення складних просторових і колористичних завдань.

Завдання курсу – розвинути у студентів творчий підхід до створення художнього образу засобами академічного живопису, набуття практичних навичок для вирішення композиційної цілісності зображення, відтворення складних форм та різних за матеріальністю предметів, засвоєння прийомів відтворення фактури матеріалу, статичного чи динамічного стану об'єкта за допомогою виражальних можливостей живописних матеріалів при створенні цілісного повітряно-просторового середовища з гармонійно організованим колоритом.

«Історія дизайну»

«Історія дизайну» є дисципліною загально-професійної підготовки. Матеріал курсу розглядається в контексті загальномистецьких процесів культур народів Європи, Азії, Африки тощо. Опанування цінностей вітчизняної культурної спадщини у зіставленні із суголосними явищами мистецтва та дизайну інших народів сприятиме усвідомленню власної національної самобутності.

Мета курсу: засвоєння студентами обсягу знань, пов'язаних із становленням дизайну як специфічної сфери професійної художньої діяльності.

Завдання курсу:

- дослідження закономірностей розвитку дизайну на історичних та археологічних матеріалах;
- аналіз основних етапів становлення дизайну;
- вивчення провідних мистецьких стилів та художніх течій;
- вивчення творчої спадщини відомих майстрів;
- вивчення основних художніх напрямків сучасного дизайну.

«Композиція»

Композиція як найбільш досконалий тип функціональної структури відкритого модифікаційного типу. Історія поняття «композиція». Композиція предмет художньої діяльності; творчий метод художника; спосіб формоутворення в мистецтві; процес художньої творчості, головний розділ теорії мистецтва; навчальна дисципліна. Питання законів та правил композиції. Принципи уподібнення та руху від загального до часткового.

Композиція як результат глибокого художнього осмислення та раціональної гармонізації візуальної конструкції. Визначальна якість композиції органічність зв'язків між частиною та

цілим, що може бути досягнуто низкою способів та прийомів таких як стилізація, інтерполяція, ремінісценція, реплікація, комбінаторика, акцентування, уподібнення форм, геометризація тощо. Композиційні якості (декоративності, емблематичності, символічності, алегоричності, цілісності, ритмічності, врівноваженості та співмірності) яких може набувати мистецький твір одночасно можуть виступати як складові оціночного критерію виразності.

Конструкція як основа функціональної структури композиції. Закони організації зображального простору. Неоднорідність зображального простору. Схема силових полів за Р.Арнхеймом. Візуальна композиційна рівновага. Поняття про мажорну та мінорну діагоналі. «Слабкі» та «сильні» чверті формату. Статика динаміка. Ритм, метр. Визначення композиційного центру, акцентування уваги – кольором, контуром, тональним контрастом, інтервалом, текстом, введенням сюжетного ряду, змінами структури, масштабів, силуетної пластики, групуванням елементів, спрямуванням силових ліній.

Поняття стилю, стилізації та стайлінгу. Типи стилізації. Стилiзація ретроспективна: - буквальне копіювання візуальної форми культурного зразка; - прямий перенос окремих візуальних ознак зовнішньої будови культурних зразків на проєктований предмет (орнаментальні деталі, декоративні або конструктивні елементи); - перенос зовнішніх характерних структурних ознак морфології. Стилiзація декоративна. Геометризація, узагальнення та трансформація природних прототипів.

«Проектна графіка»

Графічна інформація та її художньо-образні характеристики. Способи представлення графічної інформації. Визначення графічної інформації, графічного зображення, графічної мови та графічного дизайну.

Проектна графіка як візуалізація всіх етапів формотворчого процесу. Проектне завдання. Його зв'язок з графічними техніками візуалізації та подальшим втіленням об'єкта з урахуванням необхідного способу кодування (емоційно-образного або технічно-інформаційного). Графіка і її види. Технічна графіка: креслення, ескіз, малюнок. Художньо-образна графіка. Основні етапи виконання проектно-графіки. Інформативні характеристики предмета та їх залежність від проектно-графічної мови.

Художній образ, як сукупне асоціативне відтворення певної думки, ідеї, почуття і т.ін. Можливості концентрування та ущільнення думок, або виділення їх вкрай обмеженої кількості, за допомогою проектно-графічних засобів.

Фактури в системі представлення графічної інформації. Засоби утворення та практичне застосування. Фактури, як засіб передачі інформації про властивості об'єкту та, як декоративне узагальнення об'єктів, спрощень за допомогою малюнку, кольору, об'єму. Засоби утворення фактур та їх практичне застосування. Впровадження фактур в творах мистецтва і дизайну, в історії мистецтв. Декоративне узагальнення об'єктів на основі фактур. Лаконічність графічної мови.

Текстури в системі представлення графічної інформації. Текстури в системі інформаційного кодування. Відмінності від фактур. Специфіка застосування

Значення текстур в формуванні візуально-образної мови. Утворення нових й несподіваних контекстів та присвоєння об'єктам нових властивостей за допомогою текстуризації. Властивості композицій з графічними текстурами.

Кольорографічні акцидентні проектно-графічні техніки. Акцидентні техніки і композиції на їх основі. Загальні засади акцидентних технік в творах графіки і графічного мистецтва. Вплив акцидентних технік на композиційну побудову у кожному з видів графічного мистецтва. Класичні графічні техніки: ксилографія, офорт, акватинта, ліногравюра. Матеріали для роботи. Відмінності акцидентних технік від класичних. Монохромні та кольорографічні техніки в акцидентних композиціях. Акцидентність. Типологія акцидентних технік за образно-стильовими властивостями: уподібнені до «класичної манери виконання», декоративні або суто формальні, експериментальні, творчо-пошукові, тощо.

Засоби візуального упорядкування площин та об'ємів. Площина та об'єм – як художні форми та як носії інформації.

Ілюзорність двовимірності та тривимірності зображень на площині. Фізична та ілюзорна трансформації площини в проектах дизайнерів-графіків.

Зв'язок об'ємно-просторових структур та образних властивостей комунікативно-графічних елементів, розташованих на площині.

Відмінності умови роботи з кольором в ілюзорно-об'ємних композиціях та об'ємно-просторових структурах. Фізичний та психологічний вплив кольору на глядача.

Об'єднання та уособлення площин. Руйнування об'ємів. Принципи та прийоми композиційної організації площин та об'ємів. Значення пропорцій та пропорційного членування площин для їх подальшого наповнення комунікативними елементами.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Структура оцінки

Вступні випробування проводяться у формі усних відповідей на питання за тематикою, відповідною до кожної з дисциплін, представлених в програмі. Максимальна кількість балів за вступне випробування – 200. У білеті міститься по 1 питанню з кожної дисципліни, загальна кількість питань – 5. Максимальна кількість балів за кожне питання – 40.

Особи, які отримали на фаховому вступному випробуванні менше 124 балів, не допускаються до участі в конкурсі.

Сума балів, набраних за відповіді на теоретичні питання, свідчить про якість попередньої підготовки й оцінюється за наступною шкалою:

Кількість балів / оцінка	Критерії оцінювання
186-200 «відмінно» іспит складено	Кількість балів свідчить про наявність глибоких знань з усієї сукупності навчальних дисциплін, бездоганні знання матеріалу: вміння проєціювати теоретичні знання на практичні приклади, робити власні висновки та узагальнення. Відповіді на поставлені питання надані повні, глибокі та розгорнуті, правильні та обґрунтовані.
185-162 «добре» іспит складено	Оцінка свідчить про наявність достатніх, але позбавлених інтегрованих зв'язків, знань з усієї сукупності навчальних дисциплін. Відповідь на теоретичні питання, в цілому, правильні. Однак мають місце наступні з таких недоліків: - відповіді неповні, одна, або дві відповіді не містять усіх необхідних відомостей про предмет запитання; відповіді є не зовсім правильними: наявні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, нечіткі їхні характеристики
160-124 «задовільно» іспит складено	Така оцінка свідчить про наявність значних прогалин у знаннях, зокрема, плутанини щодо навчального матеріалу в межах програми кожної з дисциплін: більша кількість тлумачень, щодо понять, наведені неточно або неправильно. Розуміння основних понять, концепцій, категорій знань з усієї сукупності навчальних дисциплін, не засвідчено повною мірою, відсутнє вміння співвідносити теоретичні знання з прикладами практичної діяльності. Відповідь студента на теоретичні питання є поверхневими, недостатньо аргументованими, наявні порушення логіки у викладі матеріалу.
123-100 «незадовільно» іспит не складено	Кількість балів свідчить про наявність значних прогалин у знаннях, відсутності розуміння основних понять, концепцій, категорій знань з усієї сукупності навчальних дисциплін, наявні грубі помилки, у сутності викладу питань за матеріалом кожного з курсів, відсутнє вміння співвідносити теоретичні положення з прикладами практичної діяльності.

Відповідь студента на теоретичні питання відсутні, або їх переважна більшість є неправильною; не розкриває сутності питання, або ж допущено грубі змістовні помилки, які свідчать про відсутність відповідних знань у студента чи їх безсистемність та поверховість; відсутні вміння сформулювати власну думку та зрозуміло викласти її.
--

Порядок оцінювання

Вступник у відповідях повинен продемонструвати:

1. Знання термінів, вміння пояснити основні поняття відповідно питання.
2. Знання дат, прізвищ, назв, пов'язаних із сутністю питання
3. Вміння співвідносити теоретичні знання з прикладами практичної діяльності, за необхідності – замалювати зразок, що ілюструє відповідь.

Рекомендована література

1. Асєєв Ю.С. Джерела. Мистецтво Київської Русі / Ю. С. Асєєв. – К., 1980.
2. Афанасьєва В. Искусство Древнего Востока / В. Афанасьєва, В. Луконин, И. Померанцева. – М., 1976.
3. Бартєнев И. А. Зодчие итальянского Возрождения / И. А. Бартєнев. – М., 1975.
4. Батракова С. П. Художник XX века и язык живописи / С. П. Батракова. – М., 1996.
5. Бєсов Л.М. Наука і техніка в історії суспільства. Навчальний посібник / Л.М. Бєсов – Харків., 2011.
6. Бучинський С. Л. Основи грамоти з образотворчого мистецтва. – К., 1981.
7. Живопись. Полный курс живописи и рисунка. – СПб, 1992.
8. Кириченко М. А. Основи образотворчої грамоти. – К., 1982.
9. Норлинг Эрнест. Объемный рисунок и перспектива / Эрнест Норлинг.; [пер. Марины Авдониной].– М.: Эксмо, 2004. – 160 с.: ил.
10. Ли Н.Г. Основы учебного академического рисунка. – М., 2005.
11. Пасічний А. М. Образотворче мистецтво. Словник-довідник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2003. – 214 с.
12. Рубля Т. Є., Федун С. І. Образотворче мистецтво. – К.: Перун, 2006.
13. Секачєва А.В. Рисунок и живопись. – М., 1983.
14. Сєнин В., Коваль О. Школа рисунка карандашом / Сєнин В., Коваль О. – Харьков, Белгород: Книжный клуб семейного досуга, 2007. — 90 с.: ил.
15. Харрисон Хазэл. Энциклопедия техник рисунка / Хазэл Харрисон – Мінськ: АСТ. – 2005. – 160 с. : ил.
16. Арнхейм Р. Искусство и визуальное восприятие. Стереотипное издание. – М.: Архитектура-С, 2006.
17. Аронов В.Р. Теоретические концепции зарубежного дизайна. – М.: ВНИИТЭ, 1992.
18. Даниленко В. Основы дизайна: Навчальний посібник. – К.: Інститут змісту і методів навчання, 1996.
19. Найдєн О. Орнамент українського народного розпису / О. Найдєн. – К., 1989.
20. Лагутєнко О. Українська графіка першої третини XX століття / О. Лагутєнко. – К. : Грані-Т, 2006. – 240 с.
21. Любимов А.Ю. Мастерство коммуникации. – М.: Издательство «КСП+», 2002. – 336 с.
22. Эксперимент в дизайне. Источники дизайнерских идей [Текст]: учеб. пособ. для вузов / под ред. А.Н.Лаврентьева. – М: Университетская книга, 2010. 243 с.
23. Лєсняк В. Графический дизайн (основы профессии) - Издательство: ИндексМаркет, 2011, 416 с.
24. Мартин Б. Универсальные методы дизайна. 100 эффективных решений для наиболее сложных проблем дизайна / Белла Мартин, Брюс Ханнингтон. – СПб: Питер, 2014. – 208 с.
25. Уэйншенк С. Книга 100 главных принципов дизайна / Сьюзан Уэйншенк . - СПб: Питер, 2013. – 272 с.

26. Пятая стихия [Альбом-каталог современных товарных знаков]. – Харьков : Веста, 2001. – 92 с.
27. Хмельовський О.М. Графіка і основи графічного мистецтва / Орест Миколайович Хмельовський. – Луцьк.: Вид-во Луцького державн. технічного ун-ту. Кн.-1, 2003. – 160 с.